

per 4-5 k.). Essent una cruïlla, és més probable que derivi de VIA. I cogn. mod. *Viada* deu venir de BEATA, car trobem «mater mea *Biada*» en un dc. de Terrassa, a. 879 (*BABL* VII, 387). A Portg., Biel assenyala NP *Bitus* a. 870, Sta. Ma. de *Biadi* a. 1220, i NL *Viado* distr. de Porto, i altres 2 *Biade*. *Bordas de Biados* vall de Benasc (Madoz).—² L'origen del cogn. *Viadiu* es problemàtic. Potser també és d'origen germànic atès que -THIU és component prolífic allí (80 noms en Först). Arrelat a Sols. i *AlcM*. en troba 11 a la zona Msa.-Bga.-Sabadell (var. *Viadem* a Sabadell i a Barna, Consta *Vidin* (lleg. *Vidii*?) en un doc. de l'Urgellet c. dels SS. X-XII: «un *Archavel* ---in. l. q. apellant Pon d'en *Vidin*» (*Cart. Tavèrnoles* 205.12). Però no dona Först. cpts. de -THIN amb arrels en B-; s'hi acosten uns hapaxs *Wibdiu* / *Wibdeo* (S. IX); *Wimithius* en els Mon. Germ. Hi. (Fö. 1582 i 1616). Doncs: *W-* alterada per infl. de VIA? O potser és un *BEATIVUS de sentit semblant a *Beatus* i *beabilis*?

Viadera, Viadin, V. Viader Viarruga, Viauwarra, V. Via Vibrera, Vall-, V. Vallvidrera s. v. Vidreres

VIC

Malgrat de la importància d'una ciutat tan cabdal, pel caràcter estrictament lingüístic d'aquesta obra, bastarà tractar breument del seu nom, per la simplicitat de la seva etimologia. A penes cal recordar la pron. *bik* i el gentilici *vigatà* que són familiars a tothom que parli la nostra llengua. El nom apareix com *Vicus Ausonae* des del S. VI, designant al principi el VICUS, o barri central, i en excel·lència dins AUSONA 'Osona, comtat d'Ausona'.

També seria superflu i ben poc útil donar-ne gaires *MENC. ANT.* que surten arreu i a grapats, d'accés tan fàcil. V. molts testimonis de *Vicus* en docs. des de 889 «domus» i «ecclesia Sancti Petri» (en *Cat. Car.* II, 291), *villa Vicus* (297.9). Més tard 298.20, 300.24, 375, 12, 14, i pp. vii, xviii, xix, i 301, 375.10. Alguns més dels més antics: 1107 (Monsalv. I, 263); 1108: *Vico* (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* II, 447); 1196, butlla: *Vicum* (Kehr, *Papsturk.*, 572); 1359: *Vich* (*CoDoACA* XII, 80). En el camp literari, recordem que el nostre trobador Guerau de Cabrera, ponderant la remota antiguitat d'una festa, la situava abans de la constr. de la catedral de Vic: «ans que pedra pausada fos e-l cloquier de *Vico*».

En el terreny històric-morfològic, escau admetre que quan *Ausa* o *Ausona* foren retirant-se de l'ús popular a profit del nom *Vic*, hi hagué transfusió del sufix d'*Ausetans* a *Vigatans*, que a desgrat del semicultisme de la -t- denota la gran antiguitat de la neutralització *e/a* →

a en la comarca més cèntrica del cat. or.

Notable per l'extensió i antiguitat, el trasllat de *vigatà* al paper de NP. Fins s'usà a manera de prenom. Un «*Vigatà* Carbonell» en un doc. de Vic, 1232 (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* II, 433). Com a cogn. és espt. del Pallars: jo l'anoto a *Freixa* (damunt *Vilamur*) (XXXVII, 39.17) i *AlcM* a *Sort* i a *Guàrdia*. Però NL, que deu ser post-antroponímic en el Conflent: *Còrrrec d'en Vigatà*, te. Rullà junt amb Catllania (XXVI, 126.14).

A Mallorca *Son Vic*, a Inca (XL, Masc. i ja Despuig); i altre *Son Vic*, nom aplicat també a *Son Bennàsser* de Campos (XLI).

Un duplicat de VICUS, amb fonètica pre-catalana, el trobo a l'alta Ribagorça, si bé no ben petrificat com a NL, vist l'ús amb article, en un doc. de 1256: *lo Vigo* (M. Duque, *Docs. de Ovarra*, 180.6, 11, 18).

20 VICARI

Del ll. VICARIUS, «el que té les *vices* o representació d'un poderós de més autoritat» (*DECat.* IX, 75b28-54).

25

Sengles *Pla del Vicari* a Sant Jordi del Maestrat (XXVIII, 55.12) i a Morvedre (XXX, 31.18). *Lo Vicari* a Alacant (XXXVI, 121.9).

Sénia dels Vicaris a Catí (XXVIII, 100.8).

Sengles *la Vicària* a Culla (XXIX, 59.25) i a les Valls de Segó (XXX, 15.10).

DERIV.: Pot ser un lloc que pertanyia a una *vicària* 'la dignitat d'un vicari'.

Tossal de Vicària a Benigembla (XXXIV, 168.13).

35 J.F.C.

Vicària, Vicària, Vicaris, V. Vicari Vicedo, V. Ve-, Vi- (Misc. moss.) *Vicfred, V. Freita, IV 280 Viciàna, V. Veciàna Viclera, V. Vallclara*

VICORTA

Forma no sé si real, (ni sé on l'he vista, nota extra-viada?), que es pot deduir d'un antic NL tortosí *Abnabicorta*: 1250, Ramon Berenguer IV dona als jueus de Tortosa «ipsam *aljedira* quam nominant *Abnabicorta* totam integram cum ingressibus et egressibus, simul cum ortis qui ibi habent et continentur» (Font Rius, *C. d. p.* § 76.10, cf. 772.13f. i n.), això és: *al-ğazira Ibn Abi-Qurta* 'l'illa (o camp riberenc) del fill de l'home de l'alfals', (puix que es tracta d'un paratge amb horts); *quarta* 'luzerne', «foin, fourrage», «verbeine» (en el Calendari de Còrdova, i en glosaris vulgars d'Algèria: Dozy, *Suppl.* II, 330b).